

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/263/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5114208032
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5114208032.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a Mgr. Márie Kašíkovej, v právnej veci žalobcov: 1/ N. V., nar. X.XX.XXXX, bytom L. U. G., W. XXXX/XX, zastúpený opatrovníkom C. V., nar. XX.X.XXXX, bytom L. U. G., W. XXXX/XX, 2/ C. V., nar. XX.X.XXXX, bytom L. U. G., Z. W. XXXX/XX, 3/ G. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. U. G., W. XXXX/XX, 4/ G. H., nar. XX.X.XXXX, bytom L. U. G., U. V. XXX/XX, žalobcovia v rade 1/ až 4/ právne zastúpení spoločnosťou JAVOR - TOKÁR advokátska kancelária, s.r.o. so sídlom Bratislava, Stará Vajnorská cesta 37, IČO: 36 264 750, proti žalovaným: 1/ G. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXX, právne zastúpený: Mgr. PaedDr. Anton Kušnir, advokát so sídlom Q., C. A. XX, 2/ KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, právne zastúpený: JUDr. Baltazár Mucska, advokát so sídlom R. - G.K. U. G., H. XX, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, na odvolanie žalobcov a žalovaného v rade 2/ v proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 17C/76/2014-387 zo dňa 24. júna 2019 v súvislosti s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Žilina 17C/76/2014-407 z 14.8.2019, takto

rozhodol:

Rozsudok prvoinštančného súdu v spojení s dopĺňacím rozsudkom **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i** a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom v spojení s dopĺňacím rozsudkom okresný súd žalobu žalobcu v rade 1/ v celom rozsahu zamietol. Žalovaným v rade 1/ a 2/ voči žalobcovi v rade 1/ právo na náhradu trov konania nepriznal. Žalovaným v rade 1/, 2/ uložil zaplatiť žalobcovi v rade 2/ sumu 5.000 €, žalobcovi v rade 3/ sumu 5.000 €, žalobcovi v rade 4/ 2.500 €, do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. Vo zvyšku žalobu žalobcov 2/ - 4/ zamietol, žalovaným v rade 1/ a 2/ voči žalobcom v rade 2/, 3/ a 4/ právo na náhradu trov konania nepriznal. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobcovia 1/ až 4/ sa žalobou doručenou súdu 6.3.2014 faxovým podaním doplneným najneskôr do troch dní predložením jeho originálu dňa 10.3.2014 elektronicky, domáhali proti žalovaným v rade 1/ a 2/ nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do ich súkromného a rodinného života a to peňažné plnenie žalobca v rade 1/ vo výške 100.000 €, žalobca v rade 2/ a 3/ po 50.000 € a žalobca v rade 4/ v rozsahu 25.000 €. Žalobu odôvodnili tým, že dňa 6.3.2011 žalovaný v rade 1/ ako vodič osobného motorového vozidla zn. Suzuki Grand Vitara, ev.č.: KM 235AN po ceste III/01165 v obci Radoľa v smere jazdy od obce Horný Vadičov smer cesta I/11 sa dostatočne nevenoval vedeniu vozidla, nesledoval situáciu v cestnej premávke a v pravom jazdnom pruhu pravou prednou časťou vozidla narazil do chodca, žalobcu v rade 1/, ktorý kráčal po pravej krajnici v smere od obce Dolný Vadičov smerom do mesta Kysucké Nové Mesto. Pri dopravnej nehode žalobca v rade 1/ utrpel ťažké zranenie s dobou liečenia a PN nad 42 dní. V čase nehody malo predmetné motorové vozidlo uzatvorenú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení so žalovaným v rade 2/. Pri dopravnej nehode žalobca v rade 1/ utrpel zranenia s trvalými následkami, ktoré boli stanovené poškodením mozgu, porušením pohybovo-výkonných funkcií, funkcií myslenia tvorby reči, ťažkú poruchu psychických funkcií s potrebnou 24-hodinovou starostlivosťou jedného a pri niektorých

úkonoch aj dvoch ľudí, obmedzenú pohyblivosť, redukované možnosti stravovania, s imobilitou vedúcou k úbytku svalovej hmoty s tendenciou ku komplikáciám ako sú preležaniny, infekcie s tým, že znalec stav žalobcu v rade 1/ vyhodnotil ako hodný osobitného zreteľa. Následky dopravnej nehody výrazne zasiahli do života žalobcov v rade 2/ až 4/, do ich súkromia. V prípade žalobcu v rade 1/ išlo o mladého zdravého muža, ktorý mal celý život pred sebou a v súčasnosti je v stave pasívnej polohy na lôžku bez verbálneho kontaktu, bez možnosti pohybu. Dodnes sa s predmetnou nehodou nevedia psychicky vyrovnat' a ich vlastné životy, osobné aj pracovné, sa prispôbili potrebám žalobcu v rade 1/. Žalovaný v rade 2/ považoval nárok žalobcov za uplatnený predčasne. Vozidlo, ktorého prevádzkou bola spôsobená škoda, bolo u žalovaného v rade 2/ povinne zmluvne poistené, žalobcovia si žiaden nárok u žalovaného neuplatnili. O poistnej udalosti sa žalovaný v rade 2/ dozvedel 16.3.2011, keď došlo k uplatneniu nároku na náhradu poistného plnenia z havarijného poistenia a z policajnej správy vyplynulo, že žalobca v rade 1/ bol pod vplyvom alkoholu, náhle vstúpil do jazdnej dráhy motorového vozidla, ktoré viedol žalovaný v rade 1/. Zároveň namietal nedostatok svojej pasívnej vecnej legitímácie a vzniesol námietku premlčania. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co 106/2018, podľa ktorého je nemajetková ujma čo do premlčania rovnakou škodou ako iná škoda spôsobená dopravnou nehodou a teda, ak súd uzná pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného v rade 2/ žiadal uplynutie premlčacej lehoty posúdiť v zmysle § 106 ods. 1 a nasl. OZ. Ďalej namietol, že si žalobca v rade 1/ nemôže uplatňovať nemajetkovú ujmu, nakoľko tým pokrýva nároky, ktoré by mu patrili vo vzťahu k sťaženiu spoločenského uplatnenia, ktoré si uplatňuje v inom konaní na Okresnom súde Bratislava I, ktoré nie je doposiaľ skončené. Rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 36T 152/2015 zo dňa 29.6.2017 obžalovaný žalovaný v rade 1/ stíhaný pre prečin ublíženia na zdraví bol spod obžaloby oslobodený, pretože skutok nie je trestným činom a poškodený žalobca v rade 1/ bol s nárokom na náhradu škody odkázaný na civilný proces. Rozhodnutie vo výroku o vine nadobudlo právoplatnosť dňa 29.8.2017. Z hľadiska premlčania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy súd vychádzal z ustálenej judikatúry súdov, ktoré ustálili všeobecnú trojročnú premlčaciu dobu podľa § 101 OZ. Počiatok plynutia všeobecnej premlčacej doby náhrady je viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. V tomto smere poukázal na početné rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a skutočnosť, že žalobcovia si nárok žalobou uplatnili na súde 6.3.2014 a faxové podanie doplnili písomnými podaním najneskôr do troch dní 10.3.2014 elektronickým podaním so zaručeným elektronickým podpisom v najbližší pracovný deň, ktorý pripadol na pondelok. Námietku premlčania preto nepovažoval za dôvodnú. Ďalej uviedol, že zo záverov znalcov zhodne vyplýva, že po osobnom motorovom vozidle na vozovke nezostala žiadna brzdoá ani šmyková stopa, nie je známe pravdepodobné miesto zrážky vozidla s chodcom a nie je ani možné jednoznačne určiť technickú príčinu vzniku dopravnej nehody. Vodič vozidlo neponechal po dopravnej nehode v konečnej polohe, s vozidlom cúvol. Dopravná nehoda sa stala v čase nočnej tmy, avšak na mieste, ktoré bolo v čase nehody dostatočne osvetlené verejným osvetlením a na komunikácii bez chodníkov. Chodec sa pohyboval pred nehodou v tom istom smere ako osobné motorové vozidlo, bol narazený zozadu prednou pravou časťou vozidla do ľavého boku až chrbta vľavo. Sporná zostala rýchlosť pohybu vozidla a dĺžka času, kedy vodič vozidla chodca v smere jazdy vozidla zbadal do okamžiku, kedy došlo k zrážke, poloha vozidla bezprostredne po zrážke ako i dodržanie bezpečného bočného odstupu od chodca. Súd ustálil, že obaja účastníci nehody mohli zabrániť zrážke, chodec, pokiaľ by išiel po správnej strane vozovky a dostatočne sa presvedčil, či zľava neprichádza vozidlo a vodič vozidla, ak by sa pohyboval v mieste nehody maximálne povolenou rýchlosťou, svoju jazdu prispôbil svojim schopnostiam. Pokiaľ sa týkalo námietky nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v rade 2/, v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016, ako i rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 474/2016-17 zo dňa 17.8.2016, sp. zn. III.ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016, v ktorých Ústavný súd SR zdôraznil potrebu prihliadať na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a súčasne, zohľadňujúc zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorového vozidla ako aj aplikujúc extenzívny výklad pojmu náhrady škody. Vo vzťahu k uplatnenému nároku žalobcu v rade 1/ súd zohľadnil, že si uplatnil svoje právo na ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. OZ a náhradu nemajetkovej ujmy požadoval vo výške 100.000 € vzhľadom na charakter vzniknutej ujmy. Svoj nárok vymedzil tým, že utrpel pri dopravnej nehode viacpočetné zranenia a došlo u neho k trvalým následkom, je odkázaný na pomoc iných a jeho stav je nezvratný, pričom v znaleckom posudku č. 4/2013 znalec vyhodnotil vzhľadom na jeho vek stratu akéhokoľvek pracovného uplatnenia, spoločenských aktivít a trvalej závislosti na pomoci druhej osoby ako dôvod hodný osobitného zreteľa. Dospel k záveru, že ujma tvrdená žalobcom v rade 1/ je pokrytá inštitútom sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 444 OZ a ustanovenia zákona č. 437/2004 Z.z. o odškodňovaní bolestného a uplatňovaní

sťaženia spoločenského uplatnenia. Napokon uvedené nároky si žalobca v rade 1/ uplatnil v súdnom konaní pred Okresným súdom Bratislava I, ktoré nie je doposiaľ ukončené. Zložky práva, ktoré uplatnil žalobca v rade 1/ v konaní z titulu nemajetkovej ujmy cez ustanovenia týkajúce sa ochrany osobnosti sú zložkami práva, ktoré sa priznávajú, aj keď sa odškodňuje sťaženie spoločenského uplatnenia. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 426/2014 zo dňa 13. augusta 2014. Vo vzťahu k uplatneným nárokom žalobcov v rade 2/ až 3/ dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. Vzhľadom na oslobodzujúci trestný rozsudok v trestnom konaní, v ktorom bol vodič vozidla spod obžaloby oslobodený, v závislosti od použitia inštitútu in dubio pro reo, súd v civilnom sporovom konaní samostatne posudzoval otázku zodpovednosti žalovaného v rade 1/, bez ohľadu na výsledok trestného konania. Uviedol, že oslobodenie od trestnej zodpovednosti nemá vplyv na objektívnu zodpovednosť prevádzkovateľa podľa § 427 OZ, ktoré nastupuje bez ohľadu na zavinenie. Vychádzajúc z analýzy nehodového deja zohľadniac podané znalecké posudky zastal názor, že obaja účastníci mohli nehode zabrániť, chodec, pokiaľ by išiel po správnej strane vozovky a dostatočne sa presvedčil, či zľava neprichádza vozidlo a vodič vozidla mohol pohyb chodca pri pravom okraji cesty rozpoznať dostatočne včas na to, aby zmenou rýchlosti a smeru svojej jazdy pri zohľadnení pohybu vozidla v protismere, dodržal od neho bezpečný bočný odstup. Zastal preto názor, že v danom prípade je namieste odškodniť aj nemajetkovú ujmu, ktorá žalobcom v rade 2/ až 4/ nastala v ich osobnostnej sfére zásahom do ich súkromného života, keď sú obmedzení v spoločenskom aj rodinnom živote. Dopravnou nehodou došlo k zásahu do ich osobnostných práv, konkrétne práva na súkromie, nakoľko sa natrvalo zmenil súkromný život rodičov žalobcu v rade 1/, ako aj súrodenecké vzťahy. Žalobca v rade 1/ ostal odkázaný na svojich rodičov, celý svoj pracovný, aj súkromný život museli prispôsobiť jeho zdravotným problémom. Došlo k ovplyvneniu finančnej stránky rodiny, keďže je celý život odkázaný na pomoc rodičov. Teda súd dospel k záveru, že v danom prípade finančná satisfakcia je opodstatnená, nakoľko morálna satisfakcia (ospravedlnenie) v danom prípade postačujúca nie je. Z hľadiska ustálenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy prihliadol i na následky vzniknuté v dôsledku dopravnej nehody, pričom za primeranú považoval náhradu vo vzťahu k žalobcom v rade 2/ a 3/ vo výške po 5.000 € žalobcovi v rade 4/ ako súrodencovi 2.500 €, t.j. 10 % z požadovaného rozsahu sumy, ktorú považovali za primeranú žalobcovia. Za právne významné hodnotil i správanie samotného žalobcu v rade 1/, ktorý nesprávnou technikou chôdze a zmenou pohybu vytvoril kolíziu situáciu a podiel žalobcu v rade 1/ na priebehu dopravnej nehody a jej následkov hodnotil v rozsahu 90 : 10, t.j. vo výške spoluzavinenia aj samotného chodca, ktorý mal na dopravnej nehode výrazný podiel, nakoľko sa pohyboval po okraji pravej krajnice v smere jazdy vozidla oblečený v tmavom oblečení bez reflexných prvkov. Pokiaľ sa týkalo nároku na náhradu trov konania, aplikoval ustanovenie § 257 CSP a to jednak na vzťah žalovaných v rade 1/, 2/ a žalobcu v rade 1/, ako i na vzťah žalovaných v rade 1/, 2/ vo vzťahu k žalobcom v rade 2/ až 4/, keď i napriek úspechu žalovaných v rade 1/, 2/ nárok na náhradu trov konania im z dôvodov hodných osobitného zreteľa nepriznal.

2. Proti rozsudku okresného súdu doručil v zákonnej lehote odvolanie žalovaný v rade 2/. Vytýkal, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil a nad rámec legislatívy Slovenskej republiky aplikoval eurokonformný výklad slovenských zákonov. Trval na námietke nedostatku pasívnej vecnej legitímácie. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/168/2009 z 21.4.2011, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/301/2012 z 31.3.2016 a v rozsudku sp. zn. 8 Cdo 219/2016 z 15.5.2017 Najvyšší súd SR jednoznačne nespochybnil závery doterajšej judikatúry aplikujúcej vnútroštátne právo, v zmysle ktorej náhrada nemajetkovej ujmy nespadá do povinného zmluvného poistenia. Zdôraznil, že v predmetnej otázke absentuje rozhodnutie Veľkého senátu Najvyššieho súdu SR v zmysle ustanovenia § 48 Civilného sporového poriadku, ktoré jediné môže byť smerodajné pre rozhodovanie súdov nižších stupňov, pričom v tomto smere odkázal na čl. 144 ods. 1 Ústavy SR, ustanovenie § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 381/2001 Z. z. v platnom znení s tým, že pokiaľ súd bol presvedčený o pasívnej vecnej legitímácii žalovaného v rade 2/, mal povinnosť svoje myšlienkové pochody a odôvodnenie rozsudku dostatočne a presvedčivo vyjadriť v zmysle ustanovenia čl. 2 ods. 3 Základných princípov CSP. Ďalej uviedol, že v predmetnom prípade absentuje protiprávne konanie žalovaného v rade 1/ ako vodiča. Pokiaľ i súd správne konštatoval, že nie je viazaný oslobodzujúcim rozsudkom trestného súdu, musí prihliadať na priebeh skutkového nehodového deja zistený v týchto trestných konaniach. Nevysporiadal sa v odôvodnení rozhodnutia so skutočnosťou, že v zmysle ustanovenia § 427 a nasl. OZ sa jedná u prevádzkovateľa dopravného prostriedku o objektívnu zodpovednosť, nie však o zodpovednosť absolútnu. V tejto súvislosti poukázal na § 428 OZ s tým, že pre posúdenie, či došlo k naplneniu liberačných dôvodov sú potrebné technické a odborné znalosti. V trestnom konaní, ako aj v konaní pred prvostupňovým súdom bol vypracovaný znalecký posudok Ing. Lukášika, ako aj znalecký

posudok Ing. Trnku. V týchto posudkoch bolo konštatované, že hlavnou príčinou nehody bolo správanie sa poškodeného na vozovke, ktorý vytvoril náhlu prekážku. Znalec Ing. Trnka vo svojom znaleckom posudku konštatoval, že chodec by zabránil vzniku dopravnej nehody, ak by nevošiel do koridoru pohybu vozidla a pohyboval by sa pri pravej krajnici, to znamená, že za hlavnú príčinu nehodového deja ustálil správanie poškodeného. Prekročenie rýchlosti nebolo v priamej príčinnej súvislosti so vznikom dopravnej nehody, a ak by sa vodič aj pohyboval v danom úseku rýchlosťou 50 km/h k dopravnej nehode by tak či tak došlo. Obaja znalci v trestnom konaní konštatovali, že žalovaný v rade 1/ nemohol zabrániť nehodovému deju napriek tomu, že bolo preukázané, že sa vyhýbal a snažil sa predísť nehodovému deju a urobil všetko, čo mohol v danej situácii urobiť, aby škode zabránil. Žalobcami v civilnom konaní predložený znalecký posudok Ing. Lukášika obsahuje hypotetické možnosti priebehu nehodového deja a odkláňa sa od záverov posudku vypracovaného znalcami v trestnom konaní. Znalec konštatoval, že nie je možné určiť z technického hľadiska príčinu nehodového deja jednoznačne. Naproti tomu dvaja znalci uviedli, že príčinou nehody je správanie sa chodca na vozovke a vplyv alkoholu, ktorý požil. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že žalovaný v rade 1/ bol plne sústredený na vedenie motorového vozidla, vozidlo viedol riadne a k nehode došlo len z dôvodu, že poškodený bol pod vplyvom alkoholu, vytvoril náhlu prekážku v koridore pohybu vozidla a žalovaný v rade 1/ ako vodič nedokázal zrážke zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia. Samotné okolnosti nehody preukazujú, že išlo o nezavinené a nechcené konanie žalovaného v rade 1/ a porušenie povinností poškodeného. Uvedené potvrdil tak okresný súd, ako aj Krajský súd v Žiline v trestnom konaní. Zároveň uviedol, že pre priznanie samotnej nemajetkovej ujmy sú rozhodujúce pomery žalovaného v rade 1/ ako osoby, ktorá do práv žalobcu zasiahla a „pretrhla“ vzťah medzi žalobcom a poškodenou nezvratným zásahom. Preto bolo potrebné skúmať osobu a najmä majetkové pomery žalovaného v rade 1/ a nie žalovaného v rade 2/. Bolo potrebné sa zamerať na samotný dopad škodovej udalosti do sféry žalovaného v rade 1/ po stránke inej ako sú jeho majetkové pomery, a to najmä dopad do jeho psychickej sféry. Tieto okolnosti mal súd zhodnotiť a odraziť v priznanej výške nemajetkovej ujmy, ktorá je, podľa žalovaného v rade 2/, neprímerane vysoká a nekorešpondujúca okolnostiam prípadu. Vzhľadom na absenciu akéhokoľvek zavinenia žalovaného v rade 1/ a naplnenia liberačného dôvodu v zmysle ustanovenia § 428 postačovalo v danom prípade priznanie morálnej satisfakcie, a to prejednanie veci a ospravedlnenie sa. Nestotožnil sa ani s aplikáciou ustanovenia § 257 CSP. Vo vzťahu k žalobcovi v rade 1/ uviedol, že v jeho prípade išlo o zjavne neodôvodnený nárok, ktorý si navyše uplatňuje v inom konaní, v ktorom z toho istého nehodového deja si uplatňuje titulom náhrady škody 127.941,83 € s príslušenstvom. Zo strany ostatných žalobcov ide taktiež o zjavne nedôvodný nárok, keďže poznali výsledky trestného konania, ako aj priebeh samotného nehodového deja, preto mal konajúci súd aplikovať pri rozhodovaní ustanovenie § 255 CSP. Zastal názor, že konanie má i inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a to odňatie súdu prvej inštancie konať pred súdom a nedostatočné a chybné odôvodnenie rozhodnutia. Súd sa podľa neho v odôvodnení nevysporiadal s argumentáciou žalovaného v rade 2/ o neexistencii pasívnej vecnej legitímácie a najmä nereflektoval na námietky žalovaného v rade 1/ a 2/ vo vzťahu k neexistencii základného predpokladu priznania nemajetkovej ujmy, a to protiprávnosti zásahu a naplnenie liberačných dôvodov v zmysle ustanovenia § 428 OZ. Okresný súd neuviedol, aké skutočnosti považoval za preukázané, aké za preukázané nepovažoval, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Odôvodnenie jeho rozhodnutia je nepreskúmateľné. Žiadal preto rozsudok okresného súdu zmeniť, žalobu žalobcu vo vzťahu k žalovanému v rade 2/ zamietnuť a zároveň priznať žalovanému v rade 2/ nárok na náhradu trov konania.

3. Žalobcovia v rade 1/ až 4/ v odvolaní proti rozsudku okresného súdu vo vzťahu k nároku uplatnenému žalobcom v rade 1/ uviedli, že pokiaľ i prvoinštančný súd svoje rozhodnutie, ktorým žalobu žalobcu v rade 1/ vo vzťahu k žalovaným 1/, 2/ zamietol, odôvodnil s poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 426/2014, Ústavný súd SR nie je najvyššou súdnou autoritou v zmysle sústavy všeobecného súdnictva, nezaoberá sa otázkou, aká má byť judikatúra súdov SR v otázke súbehu náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia a nemajetkovej ujmy. Vyriešenie tejto otázky náleží všeobecným súdom, ktoré inštančne zastrešuje Najvyšší súd SR. Súd prvej inštancie opomenul zohľadniť v súlade s čl. II ods. 2 CSP rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/65/2013 zo dňa 28.5.2014, podľa ktorého zmyslom náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia je poskytnúť peňažnú náhradu za ujmu spôsobenú zásahom do telesnej integrity fyzickej osoby. Z nich, ani zo zásad na hodnotenie bolesti ani zo zásad na hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia, ale ani zo sadziieb bodového ohodnotenia nie je možné vyvodiť, že by sa náhrada za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia poskytovali za ujmu, ktorá sa premieňa do psychickej sféry fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti. Zmyslom náhrady ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok do telesnej (fyzickej) integrity fyzickej osoby (§ 444 OZ)

je pokúsiť sa poskytnúť relatívnu náhradu za ujmu spôsobenú poškodením zdravia, jeho liečenia alebo odstraňovania jeho následkov, resp. za ujmu na zdraví, ktorá má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb. Navyiac, v prípade zásahu do osobnostných práv je výška náhrady nemajetkovej ujmy výslovne na uvážení súdu, ide o právnu otázku, pričom pokiaľ by sa súd stotožnil s námietkou, že zásahy do osobnosti žalobcu boli nahradené v rámci odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia, potom by túto svoju rozhodovaciu činnosť zveril konkrétnemu lekárovi, ktorý by pri vypracovaní posudku na účely bodového ohodnotenia SSU mal vyjadriť mieru zásahu do osobnostnej sféry žalobcu a súčasne ustanoviť aj výšku náhrady nemajetkovej ujmy v podobe bodového hodnotenia. Uvedená otázka už bola riešená aj v rozhodovacej praxi všeobecných súdov. Napríklad Krajský súd v Trnave v konaní sp. zn. 25Co/103/2018. Súd prvej inštancie podľa žalobcu v rade 1/ nesprávne právne posúdil otázku možného súbehu nároku na náhradu nemajetkovej ujmy popri nároku na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia, pričom výška náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia sa viaže výlučne na ten-ktorý trvalý následok poškodenia zdravia vyjadrený v prílohe zákona č. 437/2004 Z.z. a jeho výška je stanovená v lekárskom posudku. Naopak, náhrada nemajetkovej ujmy predstavuje náhradu za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti, ktorej základ a výška sú stanovované na základe iných kritérií a iným oprávneným subjektom, na základe úvahy súdu. V nadväznosti na to považoval rozhodnutie prvoinštančného súdu za nesprávne v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci. Pokiaľ sa týkalo zamietnutia nárokov žalobcov v rade 2/ až 4/, súd na jednej strane považoval za preukázané, že došlo k neoprávnenému zásahu do práv žalobcov v rade 2/ až 4/, na druhej strane zohľadnil spoluzavinenie žalobcu v rade 1/ s ohľadom na nesprávnu techniku chôdze a zmenu pohybu žalobcu v rade 1/, ktorý vytvoril náhlu kolíznú situáciu, keď sa na vozovke pohyboval po okraji pravej krajnice v smere jazdy vozidla v tmavom oblečení bez reflexných prvkov. Spoluzavinenie vzniku škody možno vzhľadnúť iba v porušení právnej povinnosti, ktoré je v príčinnej súvislosti so vznikom škody. Technickou príčinou dopravnej nehody je potom ten prvok nehodového deja, ktorý je v rozpore s výkladom pravidiel cestnej premávky a ktorý buď kolíznú situáciu vyvolal alebo znemožňoval zabrániť dopravnej nehode (príčinná súvislosť). Na jednej strane súd správne konštatoval, že vzhľadom na zabezpečené stopy dopravnej nehody nie je možné určiť technickú príčinu dopravnej nehody jednoznačne, nebolo možné vyhodnotiť ako náhle vykonal chodec zmenu smeru pohybu, dokonca nebolo možné z technického hľadiska vylúčiť priečne premiestnenie vykonané chodcom od okraja cesty takým spôsobom, ktorý možno označiť vo vzťahu k technike jazdy vodiča ako nenáhle priečne premiestnenie. Preto pokiaľ súd uviedol, že chodec vytvoril kolíznú situáciu, takáto skutočnosť nie je jednoznačne vykonaným dokazovaním preukázaná. Spôsob, akým sa chodec priečne premiestňoval od okraja vozovky sa nedá jednoznačne určiť a preto nie je možné určiť ani to, či kolíznú situáciu vyvolal. Ani skutočnosť, že sa chodec pohyboval v oblečení bez reflexných prvkov, nebola príčinou vzniku dopravnej nehody. Jednak sa pohyboval v obci a miesto dopravnej nehody je dostatočne osvetlené verejným osvetlením. Vodič vozidla mohol chodca vidieť v dostatočnej vzdialenosti a preto samotná skutočnosť, že chodec nemal na sebe reflexné prvky nie je porušením právnej povinnosti a nemohla byť v príčinnej súvislosti s následkom. Rovnako tak skutočnosť, že chodec sa pohyboval po nesprávnom okraji vozovky, nemala príčinnú súvislosť so vznikom dopravnej nehody a nebola technickou príčinou vzniku dopravnej nehody. Hoci išlo o konanie v rozpore s pravidlami cestnej premávky, samé ako také nevyvolalo kolíznú situáciu, ani neznemožňovalo zabránenie vzniku dopravnej nehody. Vodič vozidla mal totiž podľa znaleckého posudku Ing. Lukášika dostatočnú možnosť chodca vidieť z takej vzdialenosti, aby bezpečne za ním zastavil, resp. ho bezpečne obišiel. Žalobca v rade 1/ bol pri bežnej, pozornej a ohľaduplnej jazde rozpoznateľný a bolo možné na jeho výskyt včas zareagovať. Preto táto skutočnosť nie je príčinou vzniku dopravnej nehody, nevedla k jej vzniku a absentuje tu vzťah príčiny a následku. Príčina vzniku dopravnej nehody zo strany chodca mohla byť iba vo vykonaní priečného premiestnenia od okraja vozovky, ktoré však súd prvej inštancie ako konanie vedúce k spoluzavineniu vzniku škody poškodeným v napadnutom rozsudku neuvádza. Takéto priečne premiestnenie spôsobom nenáhlym a bez vytvorenia nebezpečenstva by ale rovnako nebolo protiprávnym konaním vedúcim k spoluzavineniu vzniku škody. Naopak, v konaní bolo jednoznačne preukázané, že k vzniku škody prišlo prevádzkou dopravného prostriedku a že vodič vozidla znemožnil zabrániť vzniku dopravnej nehody tým, že išiel vyššou ako povolenou rýchlosťou a nedodrжал bezpečný bočný odstup od žalobcu v rade 1/. Súd preto dospel k nesprávnej závere o stanovení miery spoluzavinenia na vzniku škody poškodeným v rozsahu 90 %, keď jednak nesprávne vyhodnotil techniku chôdze žalobcu v rade 1/, jeho právne povinnosti, existenciu príčinnej súvislosti vo vzťahu k vzniku škody a nesprávne zistil skutkový stav vo vzťahu k vykonanému znaleckému dokazovaniu. Nezdôvodnil, na podklade čoho stanovil pomer miery zavinenia 90 % ku 10 % a v tejto časti je napadnutý rozsudok

nepreskúmateľný. Žiadali preto rozsudok okresného súdu v súvislosti s doplniacím rozsudkom zmeniť a žalobe vyhovieť.

4. Žalovaný v rade 2/ vo vyjadrení k odvolaniu žalobcov 1/ až 4/ zotrval na všetkých skutočnostiach uvedených v prvostupňovom konaní, ako aj v konaní pred odvolacím súdom. So skutočnosťami uvedenými v odvolaní žalobcov vyjadril nesúhlas a tieto označil za nedôvodné. Opätovne poukázal na to, že žalobca v rade 1/ sa v konaní na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 20C/48/2014 domáha nároku na náhradu škody, pozostávajúceho z nároku za sťaženie spoločenského uplatnenia. V tejto súvislosti poukázal na § 4 ods. 1, 5 zákona č. 437/2004 Z.z. v platnom znení, ako i ustanovenie § 11 OZ, pričom zastal názor, že v oboch konaniach žalobca v rade 1/ opiera svoj nárok o rovnaké skutočnosti. Takýto postup označili za contra legem, kedy by došlo k odškodneniu, resp. k náhrade tých istých následkov duplicitne. V tejto súvislosti poukázal i na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre zo 25.11.2014 v konaní vedenom pod sp. zn. 8Co/276/2013, v ktorom vyslovil názor, že podanie návrhu na ochranu osobnosti, o náhradu za nemajetkovú ujmu v peniazoch možno pripustiť len v prípadoch, ktoré nespádajú pod špeciálny režim náhrady škody v OZ a zákone č. 437/2004 Z.z. K rovnakému záveru dospel Ústavný súd SR vo veci vedenej pod sp. zn. I. ÚS 426/2014 zo dňa 13.8.2014, kde jednoznačne vyslovil, že ujma na zdraví fyzickej osoby je pokrytá inštitútom sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 444 OZ, preto je vylúčená možnosť jej náhrady na základe ustanovení o ochrane osobnosti. Vo vzťahu k nemožnosti kumulácie dôvodov simultánneho uplatňovania náhrady nemajetkovej ujmy a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia poukázal i na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove. Považoval za zrejmé, že žaloba vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy zo strany žalobcu v rade 1/ je v celom rozsahu nedôvodná. Žalobca v rade 1/ v oboch vedených konaniach nedokázal špecifikovať a oddeliť dôvody pre uplatnenie týchto dvoch rozdielnych nárokov tým, že nárok uplatnený podľa ustanovení OZ musí byť založený na iných skutkových okolnostiach, ktoré sa odlišujú od okolností, za ktoré bola poskytnutá náhrada podľa ustanovení zákona č. 437/2004 Z.z. Zdôraznil, že simultánnosť nárokov nie je kategoricky vylúčená vo vzťahu k jednej škodovej udalosti, ale ich kauza, a teda dôvody, pre ktoré sa uplatňujú musia byť odlišné. Nakoľko žalobca v oboch konaniach uplatnil tie isté dôvody, pre ktoré už raz odškodnený bol, zastal názor, že mu nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nevznikol, tak ako konštatoval prvostupňový súd. Ďalej vytýkal, že sa okresný súd nevyporiadal so zásadnou skutočnosťou a to, že v zmysle ustanovenia § 427 OZ sa jedná o objektívnu zodpovednosť prevádzkovateľa, nie však o povinnosť absolútnu. Pre posúdenie či došlo k naplneniu týchto liberačných dôvodov je potrebné technické a odborné znalosti. V trestnom konaní ako aj v konaní pred prvostupňovým súdom bol vypracovaný znalecký posudok Ing. Lukášika, ako aj znalecký posudok Ing. Trnku. V oboch bolo konštatované, že hlavnou príčinou nehody bolo správanie sa poškodeného na vozovke, keďže chodil po nesprávnej strane a technicky tak zavinil nehodový dej, bol pod vplyvom alkoholu a hlavne vytvoril náhlu prekážku. V zmysle znaleckého posudku Ing. Trnku hlavnou príčinou nehodového deja bolo ustálené správanie poškodeného. Prekročenie rýchlosti nebolo v priamej príčinnej súvislosti so vznikom dopravnej nehody, ak by sa totiž pohyboval vodič v danom úseku rýchlosťou 50 km/h k dopravnej nehode by došlo. Zo strany žalobcu v rade 1/ došlo k porušeniu § 52 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zároveň poukázal na ustanovenie § 52 ods. 3, podľa ktorého za zníženej viditeľnosti musí mať chodec idúci po krajnici alebo po okraji vozovky na sebe viditeľne umiestnené reflexné prvky alebo oblečený reflexný bezpečnostný odev. Podľa ustanovenia § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 8/2009 Z.z., zníženou viditeľnosťou je viditeľnosť, najmä od súmraku do svitania, za hmly, sneženia, dažďa a v tuneli, to znamená, že umelé osvetlenie v obci nijako nezbavuje chodca v období od súmraku do svitania mať na sebe reflexný prvok, navyiac, už vôbec ho nezbavuje povinnosti pohybovať sa po správnej strane vozovky. Zdôraznil, že obaja znalci v trestnom konaní uviedli, že žalovaný v rade 1/ v pozícii obžalovaného nemohol zabrániť nehodovému deju napriek tomu, že bolo preukázané, že sa vyhýbal a snažil sa predísť nehodovému deju, teda urobil všetko, čo mohol v danej situácii urobiť, aby škode zabránil. Žalobcami v civilnom konaní predložený znalecký posudok Ing. Lukášika obsahuje hypotetické možnosti priebehu nehodového deja a odkláňa sa od záverov posudku vypracovaného tým istým znalcom v trestnom konaní. V tomto posudku uviedol, že nie je možné určiť technickú príčinu nehodového deja jednoznačne. Naproti tomu dvaja znalci uviedli, že príčinou nehody je správanie sa chodca na vozovke a vplyv alkoholu, ktorý požil. Absentuje tak imanentná súčasť možnosti uplatnenia nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to protiprávny zásah, keďže existuje liberačný dôvod v zmysle ustanovenia § 428 OZ. Žiadal preto rozsudok okresného súdu v napadnutej časti žalobcami potvrdiť, vo výrokoch napadnutých odvolaním žalovaným v rade 2/ rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že žalobu voči žalovanému v rade 2/ zamietne a prizná mu náhradu trov konania, alternatívne žiadal

žalovaným v rade 2/ napadnutej časti rozsudok okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Žalobcovia vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného v rade 2/ k namietanému nedostatku pasívnej legitímácie žalovaného v rade 2/ zastali názor, že žalovaný v rade 2/ je v danej veci pasívne vecne legitímovaný a rozsudok prvoinštančného súdu je v tejto časti vecne správny. Pokiaľ sa týkalo absencie protiprávnosti úkonu uviedli, že v civilnom konaní je súd viazaný iba výrokom o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal. V civilnom konaní nie je viazaný oslobodzujúcim rozsudkom a ani, ako tvrdí žalovaný v rade 2/, nemusí prihliadať na priebeh skutkového nehodového deja zistený v týchto trestných konaniach. V danej veci ide o posúdenie objektívnej zodpovednosti prevádzkovateľa dopravného prostriedku (ako aj poisťovateľa podľa § 15 ods. 1 zákona o PZP), z ktorej sa tento môže liberovať, pokiaľ v konaní preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať alebo ak preukáže, že škoda bola spôsobená výlučne zavinením poškodeného. Nestotožnil sa s tvrdením žalovaného v rade 2/, že v podaných posudkoch bolo konštatované, že hlavnou príčinou nehody bolo správanie sa poškodeného na vozovke, keďže chodil po nesprávnej strane a technicky zaviniť nehodový dej, bol pod vplyvom alkoholu a hlavne vytvoril náhlu prekážku žalovanému v rade 1/. Tieto tvrdenia žalovaného v rade 2/ sú kompiláciou nepravdy a nezmyslov. V tejto súvislosti poukázal na stranu 57 Znaleckého posudku č. 29/2018 Ing. Martina Lukášika, PhD., ktorý konštatoval, že pokiaľ sa i chodec pohyboval po nesprávnom okraji vozovky, tento prvok jeho techniky chôdze nemal príčinnú súvislosť s technickou príčinou dopravnej nehody, absentuje tak príčinná súvislosť medzi porušením § 52 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. a samotnou dopravnou nehodou. Pokiaľ voči motorového vozidla mal možnosť chodca vidieť, rozpoznať a obísť ho, prípadne pred ním zastaviť, technickou príčinou mohlo byť iba následné priečne premiestnenie chodca. Pokiaľ i chodec bol pod vplyvom alkoholu, neporušil tým žiadnu právnu povinnosť, pokiaľ nie je uzákonená prohibícia. Pokiaľ uviedol, že dvaja znalci uviedli, že príčinou dopravnej nehody je správanie sa chodca na vozovke a vplyv alkoholu, ktorý požil, vymýšľa si obsah znaleckých posudkov. V prejednávanej veci poškodený tým, že išiel pešo po požití alkoholu neporušil žiadnu právnu povinnosť, ani to nebolo príčinou dopravnej nehody, ide o skutočnosť irelevantnú. Naopak, je potrebné skúmať samotné správanie sa účastníkov dopravnej nehody vo vzťahu k ustanoveniam zákona o cestnej premávke. V prejednávanej veci je podstatné posúdenie priečného pohybu chodca cez vozovku na strane chodca a na strane vodiča motorového vozidla jeho rýchlosť, včasnosť reakcie a dodržanie bezpečného bočného odstupu. V danej veci však nie je možné stanoviť, ako rýchlo chodec vykonal priečne premiestnenie od okraja cesty do miesta zrážky. Dokonca znalec Ing. Lukášik vo svojom znaleckom posudku uviedol, že z technického hľadiska nie je možné vylúčiť, že chodec vykonal priečne premiestnenie takým spôsobom, ktorý je možné charakterizovať vo vzťahu k správnej technike jazdy vodiča ako nenáhly, t.j. nevytvoril mu nebezpečenstvo, kedy by absentovalo akékoľvek spoluzavinenie dopravnej nehody poškodeným. Žalovaní tak bez pochybností nepreukázali, že by chodec vykonal priečne premiestnenie po vozovke spôsobom náhlým, čím by vodičovi vytvoril nebezpečenstvo. K námietke žalovaného v rade 2/ týkajúcej sa prekročenia rýchlosti, poukázal na stranu 66, otázku č. 2 znaleckého posudku Ing. Lukášika, ktorý konštatoval, že nesprávna technika jazdy vodiča spočívala v tom, že sa pohyboval rýchlosťou vyššou ako bola rýchlosť predpísaná a že nedodrжал bezpečný bočný odstup od chodca. Preto je potrebné vyhodnotiť tak správanie chodca, ako aj správanie vodiča motorového vozidla. Chodec mohol nesprávnou technikou chôdze vytvoriť kolíznu situáciu, vodič si nesprávnou technikou jazdy mohol znemožniť zabránenie dopravnej nehode. Na rozdiel od trestného konania, bolo dôkazným bremenom žalovaných, bez pochybností preukázať taký priebeh dopravnej nehody, pri ktorom by bol výlučnou príčinou dopravnej nehody nesprávny pohyb chodca. Znaleckým dokazovaním bolo ustálené, že pohyb chodca a jeho priečne premiestnenie cez vozovku nie je možné presne určiť. Žalovaní preto bez pochybností nepreukázali takú alternatívu pohybu chodca, pri ktorej by jeho nesprávny pohyb v rozpore s ustanovením § 53 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke bol technickou príčinou vzniku dopravnej nehody. Jednoznačné však bolo, že vodič viedol motorové vozidlo rýchlosťou vyššou ako maximálne dovolená a nedodrжал bezpečný bočný odstup, čím si znemožnil zabránenie dopravnej nehode, čo bolo technickou príčinou vzniku dopravnej nehody. Uvedené vyplýva i zo strany 72 v odpovedi na otázku č. 14 znaleckého posudku Ing. Lukášika, keď uviedol, že z technického hľadiska nie je možné jednoznačne vylúčiť, že technickou príčinou vzniku dopravnej nehody bola iba nesprávna technika jazdy vodiča vozidla Suzuki. Žalovaní napriek tomu, že namietajú závery znaleckého posudku Ing. Martina Lukášika, PhD., v konaní nepostupovali podľa § 207 ods. 3 CSP a nenavrhli nariadenie znaleckého dokazovania znaleckým ústavom, ak mali za to, že závery znalcov sú v zrejmom rozpore, nakoľko dôkazné bremeno pri prípadnom výlučnom zavinení vzniku škody poškodeným, vzhľadom na objektívnu zodpovednosť prevádzkovateľa dopravného prostriedku

s možnosťou liberácie bolo práve na nich. Rovnako nenavrhlí vo veci vypočítať znalcov, ktorí znalecké posudky vypracovali. V ďalšom poukázal i na argumentáciu vedenú v podanom odvolaní žalobcov vo vzťahu k priznanej výške náhrady nemajetkovej ujmy.

6. Žalovaný v rade 1/ vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného v rade 2/ k namietanej vecnej pasívnej legitímácii žalovaného v rade 2/, sa stotožnil so stanoviskom súdu, v súlade s ustálenou justičnou praxou, ktorú súd aplikoval v čl. 32 odôvodnenia rozsudku. Ďalej uviedol, že súd v prejednávanej veci priznaním nároku v prospech žalobcov v rade 2/ až 4/ rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, ako uviedol v odvolaní žalovaný v rade 2/. Žalovaný v rade 1/ v konaní poukazoval, že vzniku škody nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno od neho spravodlivo požadovať. Uvedenému nasvedčujú aj závery trestného konania podloženého závermi znaleckých posudkov. Preto i súd nepriznal žalobcovi v rade 1/ žiadnu náhradu nemajetkovej ujmy, avšak v rozpore s uvedeným, priznal náhradu nemajetkovej ujmy jeho rodinným príslušníkom, mal povinnosť vychádzať z premisy, ktorou žalovaný v rade 2/ sa zbavil zodpovednosti tým, že bolo objektívne preukázané, že nemohol zabrániť nehodovému deju ani vynaložením všetkého úsilia, ktoré možno od neho požadovať. Z uvedeného je dôvodné uviesť, že na jednej strane súd správne prijal záver, že právo na peňažnú satisfakciu nepatrí automaticky pre každý zásah do osobnosti fyzickej osoby, ale predstavuje výnimočné právo na prípady, ak iné spôsoby ochrany nepostačujú. Z dokazovania bolo preukázané aj znaleckými posudkami, že kolíznú situáciu vyvolal poškodený - žalobca v rade 1/ viacerými porušeniami, ktoré boli kumulované v danom nehodovom deji, a preto nie je možné prijať záver, že by na základe nehodového deja vyvolaného žalobcom v rade 1/ mala byť priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v prospech jeho blízkych, takýto záver súdu odporuje jednak vykonanému dokazovaniu, ako aj ustanoveniu § 420 a nasl. OZ. Pokiaľ i súd nie je viazaný závermi trestného konania o nevine žalovaného v rade 1/, je viazaný závermi znaleckého dokazovania, ktoré jednoznačne preukázalo zavinenie na strane poškodeného - žalobcu v rade 1/. Na podklade uvedeného považoval odvolanie žalovaného v rade 2/ za odôvodnené s tým, že je potrebné žalobu v celom rozsahu zamietnuť a priznať žalovaným náhradu trov konania.

7. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podanom odvolaní a súc viazaný odvolacími dôvodmi (§ 379, § 380 CSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario rozsudok prvoinštančného súdu v súvislosti s dopĺňacím rozsudkom zrušil, vec mu vrátil na nové konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. c) v súvislosti s ustanovením § 391 ods. 1 CSP).

8. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že prvoinštančný súd síce vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, avšak z výsledkov vykonaného dokazovania nedospel k správnym skutkovým zisteniam a následne vec nesprávne právne posúdil.

9. Žalobu žalobcu v rade 1/, pokiaľ si vo vzťahu k žalovaným 1/, 2/ uplatňoval nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do súkromného a rodinného života vo výške 100.000 € zamietol s odôvodnením, že suma žiadaná žalobcom v rade 1/ je pokrytá inštitútom sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 44 OZ a príslušných ustanovení zákona č. 437/2004 Z. z. o odškodňovaní bolestného a uplatňovaní sťaženia spoločenského uplatnenia. V tejto súvislosti poukázal, že žalobca v rade 1/ si uplatnil svoje nároky v samostatnom súdnom konaní pred Okresným súdom Bratislava I, ktoré doposiaľ ukončené nie je.

10. S predmetným názorom prvoinštančného súdu sa odvolací súd nestotožnil, keď vychádzajúc i z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 7Cdo 65/2013 z 28.5.2014 dospel k záveru, že nemajetkovou ujmu v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 OZ je taká ujma, ktorá sa premieta do psychickej sféry fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti. Takáto ujma sa bezprostredne do fyzickej integrity ani do majetkovej sféry fyzickej osoby nepremieta, treba ju preto dôsledne odlišovať od majetkovej ujmy, vrátane ujmy na zdraví s majetkovými dôsledkami (§ 16 OZ) a inej nemajetkovej ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej integrity fyzickej osoby, za ktorú sa náhrada poskytuje, podľa iných predpisov (§ 444 OZ). Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 OZ) je dosiahnuť vyváženosť ujmy na hodnotách ľudskej dôstojnosti zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu a poskytnúť čo najplnšiu a najúčinnjšiu občiansko-právnu ochranu osobnosti fyzickej osoby. Na rozdiel od toho postupom podľa § 444 OZ je pokúsiť sa poskytnúť relevantnú náhradu za ujmu spôsobenú poškodením zdravia a jeho liečenia alebo odstraňovania jeho následkov (bolestné), resp. záujmu na zdraví, ktorá má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho

životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (sťaženie spoločenského uplatnenia).

11. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z. z., sťaženie spoločenského uplatnenia je stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktorý má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb, alebo na plnenie spoločenských úloh (ďalej len „následok“).

12. Podľa § 4 ods. 1, 2 zákona č. 437/2004 Z. z., náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná povahe, následkom aj predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a § 8). Sadzby bodového ohodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sú stanovené v prílohe č. 1 v II. a IV. časti.

13. Z vyššie uvedených zákonných ustanovení jednoznačne vyplýva, že zmyslom náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je poskytnúť zadosťučinenie v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného na uspokojenie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh, z čoho teda nie je možné vyvodiť, že by sa poskytovala za ujmu, ktorá sa premieťa do psychickej sféry fyzickej osoby do jej postavenia v spoločnosti, a teda za ochranu dôstojnosti osoby dotknutej neoprávneným zásahom do jej práva na súkromný a rodinný život.

14. V nadväznosti na uvedené preto odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu vo výroku, v ktorom žalobu žalobcu v rade 1/ v celom rozsahu zamietol a žalovaným v rade 1/, 2/ voči žalobcovi právo na náhradu trov konania nepriznal, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

15. Pokiaľ sa týkalo rozhodnutia prvoinštančného súdu o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom v rade 1/, 2/, každému vo výške 5.000 € a žalobkyni v rade 4/ vo výške 2.500 €, zamietnutia žaloby žalobcov 2/ - 4/ vo zvyšnej časti a nadväzujúceho výroku o nepriznaní práva na náhradu trov konania žalovaným v rade 1/, 2/ voči žalobcom v rade 2/, 3/, odvolací súd považoval za potrebné v prvom rade uviesť, že prvoinštančný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia opomenul uviesť, na podklade akých skutočností považoval žalobcami v rade 2/ a 3/ uplatnený nárok vo výške 50.000 € a nárok žalobkyne v rade 4/ vo výške 25.000 € za opodstatnený, v dôsledku čoho ostalo rozhodnutie prvoinštančného súdu nepreskúmateľné. Inými slovami, pokiaľ prvoinštančný súd mienil pomer účasti na dopravnej nehode vymedziť vo vzťahu k žalobcovi v rade 1/ 90% a žalovanému v rade 1/ 10 %, mal buď v dôvodoch rozhodnutia uviesť, na základe akých skutkových okolností považoval nárok žalobcov v rade 2/ a 3/ každému vo výške 50.000 € pre každého a žalobcu v rade 4/ vo výške 25.000 € za opodstatnený. Podľa názoru odvolacieho súdu si totiž prvoinštančný súd mal v prvom rade ujasniť výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá im na základe výsledkov vykonaného dokazovania, ako i ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov SR vo vzťahu k žalovaným 1/, 2/ patrí, nakoľko iba takto ustálenú výšku náhrady mohol prvoinštančný súd ďalej s ohľadom na pomer zavinenia, resp. spoluzavinenia žalobcu v rade 1/ na vzniku dopravnej nehody, krátiť. Prvoinštančný súd sa v dôvodoch rozhodnutia obmedzil iba na zdôvodnenie zavinenia, resp. spoluzavinenia oboch účastníkov dopravnej nehody na vzniknutom následku bez toho, aby sa v dôvodoch svojho rozhodnutia zameril i na posúdenie a ustálenie výšky žalobcami v rade 2/, 3/, 4/ požadovanej náhrady. V ďalšom bude takto postupovať i vo vzťahu k nároku uplatnenému zo strany žalobcu v rade 1/.

16. Pokiaľ sa týkalo ustálenia pomeru spoluzavinenia žalobcov a žalovaného v rade 1/ na vzniku dopravnej nehody, prvoinštančný súd správne z analýzy nehodového deja, zohľadniac podané znalecké posudky, zastal názor, že účastníci mohli nehode zabrániť, chodec, pokiaľ by išiel po správnej strane vozovky a dostatočne sa presvedčil, či zľava neprichádza vozidlo a vodič vozidla mohol pohyb chodca pri pravom okraji cesty rozpoznať dostatočne včas na to, aby zmenou rýchlosti a smeru svojej jazdy pri zohľadnení pohybu vozidla v protismere dodržal od neho dostatočný odstup. Nepochybne totiž primárnou príčinou dopravnej nehody bolo správanie sa žalobcu v rade 1/ ako chodca, ktorý išiel po nesprávnej strane vozovky, zmenil smer chôdze bez toho, aby sa presvedčil, či zľava neprichádza motorové vozidlo. Vodič vozidla musel totiž reagovať nielen na pohyb chodca, ale i oproti prichádzajúce motorové vozidlo. Na druhej strane však neprispôsobil rýchlosť vozidla vzniknutej situácii, prekročil povolenú rýchlosť. Hodnotiac potom správanie chodca a vodiča jednotlivo, každý z nich svojím

spôsobom konal v rozpore s príslušnými ustanoveniami zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, čo vo vzájomných súvislostiach viedlo k vzniku kolízie. Správne preto prvoinštančný súd skúmal a ustálil, že nebyť toho, že žalobca v rade 1/ ako chodec išiel po nesprávnej strane vozovky a vytvoril prekážku vodičovi (žalovanému v rade 1/), ani pri zvýšenej rýchlosti motorového vozidla by k dopravnej nehode nedošlo. Na druhej strane žalovaný v rade 1/ ako vodič mohol predvídať, že chodec idúci v smere jeho jazdy môže zmeniť smer chôdze a spôsobiť stret s jeho vozidlom. Za takejto situácie odvolací súd dospel k záveru, že miera účasti na dopravnej nehode 90 % a 10 % je zodpovedajúcou mierou porušenia príslušných ustanovení Zákona o cestnej premávke oboch účastníkov nehody v príčinnej súvislosti, s ktorými došlo k škodovému následku. Príčinou nehody totiž nebolo to, že vodič prekročil povolenú rýchlosť, ale to, že chodec išiel po nesprávnej strane vozovky za zníženej viditeľnosti, vytvoril prekážku vodičovi motorového vozidla a tento na zmenu smeru chôdze chodca nereagoval spôsobom vedúcim k zabráneniu kolízie (nepripôsobil rýchlosť vzniknutej situácii a nedodržiaval bezpečný bočný odstup od chodca).

17. V ďalšom sa odvolací súd stotožnil so závermi vyslovenými prvoinštančným súdom vo vzťahu k ustáleniu vecnej pasívnej legitímácie žalovaného v rade 2/ i ohľadne posúdenia ním vznesenej námietky premlčania.

18. Pokiaľ i žalovaný v rade 2/ namietal, že otázka jeho vecnej pasívnej legitímácie v predmetnom konaní nie je rozhodnutiami najvyšších súdnych autorít jednoznačne ustálená, poukazujúc i na uznesenie Najvyššieho súdu SR 3Cdo 234/2017 zo 17.4.2018, je potrebné uviesť, že Veľký senát Najvyššieho súdu SR v rozhodnutí R 61/2018 definitívne vyriešil otázku ustálenia vecnej pasívnej legitímácie žalovaného v rade 2/ v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy v súvislosti so vznikom poisťovnej udalosti. S ohľadom na ustálenú rozhodovaciu prax odvolací súd považoval za správny i postup prvoinštančného súdu, pokiaľ ustálil, že pri nárokoch z náhrady nemajetkovej ujmy je potrebné i vo vzťahu k žalovanému v rade 2/ ako poisťovateľovi uplatniť 3-ročnú premlčaciu lehotu, nakoľko predmetom konania je nárok na náhradu nemajetkovej ujmy odvíjajúci sa od nároku na náhradu škody.

19. V ďalšom konaní preto prvoinštančný súd prehodnotí svoje závery vo vzťahu k výške nároku uplatnenému žalobcom v rade 1/, 2/, 3/ a 4/ prioritne ustáli výšku náhrady, ktorá im na základe výsledkov vykonaného dokazovania z titulu náhrady nemajetkovej ujmy vo vzťahu k žalovaným 1/, 2/ patrí a iba z takto ustálenej výšky náhrady potom pristúpi k zohľadneniu pomeru spoluzavinenia žalobcu v rade 1/ na vzniku nehodového deja. Ak totiž prvoinštančný súd považuje výšku žalobcami v rade 2/, 3/ a 4/ uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za odôvodnenú, v dôvodoch rozhodnutia i s poukazom na rozhodovaciu prax všeobecných súdov zdôvodní, na podklade akých skutočností považoval nimi uplatnenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy za opodstatnenú.

20. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)